

Қазақстан Республикасы Білім және Ғылым министрлігі
Түркістан облысы Сарыағаш қаласы
ЖШС «Тәттім» бөбекжай балабақшасы

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және
Мектепке дейінгі тәрбиемен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы
негізінде 2024-2025 оқу жылына арналған ұйымдастырылған
іс-әрекеттің перспективалық жоспары

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2024 – 2025 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің переспективалық жоспары**

Топ: «Балдырған» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Қыркүйек айы, 2024-2025 оқу жылы

Мақсаты: Балалар балабақша, балабақша қызметкерлері туралы өз білімдерімен болісе алады. Балабақшаға, ондағы достарына сүйіспеншілікпен сыйластыққа танытады. Балабақша туралы алған білімдерін кеңейтуге ықпал ететін ойын жағдаяттарын орындай алады.

Дағдылар	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (аптасына 3 рет)		<p>1. Тапсырманы орындай отырып, сапқа тұру, жүру Бір-бірден тізбекпен жүгіру, жан-жаққа жүгіру. Жылдамдық және ептіліктерін. Еденде жатқан екі жіптің үстімен тіке жүруді. Қос аяқпен секіруге (аяқ бірге-аяқ алшақ) үйрету.</p> <p>2. Сапқа тұру, жүру. Бір-бірден тізбекпен жүгіру, жан-жаққа жүгіру. Ойындарды ойнауға және жаттығуларды орындауға қызығушылықтарын арттыру. Орындықтан қойылған тақтайшалар аттап жүруді үйрету. Қос аяқпен секіруге (аяқ бірге-аяқ алшақ) жаттықтыру.</p> <p>3. Сапқа тұру, жүру. Бір-бірден тізбекпен жүгіру, жан-жаққа жүгіру. Ойындарды ойнауға және жаттығуларды орындауға қызығушылықтарын арттыру. Орындықтан қойылған тақтайшалар аттап жүруді жаттықтыру. Шеңберге тұрып, кішкентай допты жоғары лақтыру, оны қағып алуды бекіту.</p> <p>1. Қысқа адымдар жасап жүру. Бір бағытта бүкіл топпен жүгіру. Жылдамдық және ептіліктерін дамыту. Бір орында тұрып қос аяқпен жіптен секіруді үйрету. Жан-жаққа еңбектеп жүруді үйрету.</p> <p>2. Қысқа адымдар жасап жүру. Бір бағытта бүкіл топпен жүгіру. Жылдамдық және ептіліктерін дамыту. Бір-біріне қарама қарсы тұрып допты дом3. Қысқа адымдар жасап жүру. Бір бағытта бүкіл топпен жүгіру. Бір орында тұрып қос аяқпен жіптен секіру жаттықтыру. алауды үйрету. Жан-жаққа еңбектеп жүруді жаттықтыру.</p> <p>1. Бір колонада жүру. Алаң бойынша баяу жүгіру 2,5 мин. Жылдамдық және ептіліктерін дамыту. Тіке жолмен еңбектеп жүру. Бір-біріне қарама- қарсы отырып допты домалатуды үйрету.</p> <p>2. Бір колонада жүру. Алаң бойынша баяу жүгіру 2,5 мин. Жылдамдық және ептіліктерін дамыту. Қол белде еденде жатқан жіптің үстімен жүру үйрету. Қос аяқтап текшені аттап, алға секіруді үйрету.</p> <p>3. Бір колонада жүру. Алаң бойынша баяу жүгіру 2,5 мин. Жылдамдық және ептіліктерін дамыту.</p> <p>Қол белде еденде жатқан жіптің үстімен жүруді жаттықтыру. Бір-біріне қарама- қарсы отырып допты домалатуды бекіту.</p> <p>1. Жүру түрлері жан-жаққа шышырап жүру.</p> <p>Бір-бірден тізбекпен жүгіру жан- жаққа шышырап жүгіру. Спортқа деген қызығушылықтарын арттыру. Аяқтың үшымен жіптің үстімен жүруді үйрету. Қос аяқпен алға секіріп жүруді үйрету.</p> <p>2. Жүру түрлері жан-жаққа шышырап жүру.</p> <p>Бір-бірден тізбекпен жүгіру жан- жаққа шышырап жүгіру. Спортқа деген қызығушылықтарын арттыру. Қос аяқпен алға секіріп жүруді жаттықтыру. Допты домалатуды үйрету.</p> <p>3. Жүру түрлері жан-жаққа шышырап жүру.</p> <p>Бір-бірден тізбекпен жүгіру жан- жаққа шышырап жүгіру. Спортқа деген қызығушылықтарын арттыру. Допты домалатуды жаттықтыру. Тіке жолмен еңбектеп жүруді үйрету.</p>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде

Топ: «Балдырған» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Казан айы, 2024-2025 оқу жылы

Мақсаты: балалардың еңбек тәрбиесінің негізгі міндеті сөбилік шақтан бастап оларды қарапайым еңбек дағдыларына баулу және балалардың еңбекке дұрыс көзқарасын қалыптастыру. Еңбек тәрбиесі қоғам мүддесі үшін еңбек ететін жан-жақты дамыған адам даярлау мақсатында бағытталыады. Күнделікті тәрбиеде саяси-идеялық, адамгершілік, еңбек тәрбиелерін қисынды бірлікте жүргізе отырып, тәрбиенің өзге салаларын да іске асыру міндеті қойылады.-қатынас пен оларға деген сүйіспеншілік сезімдерін жеткізіпбаяндайды

Дағдылар	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (аптасына 3 рет)	<p>1. Екі жіптің ортасымен жүруді үйрету. Қос аяқты қозғалып секіруді жаттықтыру. Балалар теле – теңдік сақтау үйрету; ойынға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Ойын барысында ынтымақтастыққа баулу; жылдамдық және ептіліктерін дамыту.</p> <p>2. Допты қақпашаға қашықтығы (3м) домалатуды, қойылған гимнастикалық тақтайшаның астымен еңбектеп өту үйрету. Дене түзілісін бақылау. Тыс уақытта да ойнауға болатын бірнеше қимыл – қозғалыс ойындарын үйрету; ойын ережелерін сақтау.</p> <p>3. Екі жіптің ортасымен жүруді үйрету. Қос аяқты қозғалып секіруді жаттықтыру. Балалар теле – теңдік сақтау үйрету; ойынға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Ойын барысында ынтымақтастыққа баулу; жылдамдық және ептіліктерін дамыту.</p> <p>1. Нұсқаушының белгісі бойынша тоқтап жүруге және жүгіруге үйрету. Еңбектеп жүру мен жіптің астынан өтуді кезектестіріп орындауды үйрету; қолды белге қойып, арқаның үстімен жүруді үйрету; теле- теңдікті сақтау қабілетін дамыту. Ойын ережелерін сақтауға үйрету</p> <p>2. Бір қатармен жүру, арқандарды аттап жүруді жаттықтыру. Жан – жаққа шашырап жүру және жүгіру түрлерін үйрету. Қолды белге қойып, арқаның үстімен жүруді бекіту. Бір-біріне қарама-қарсы тұру, допты бір-біріне лақтыруды үйрету, белгіге назар аударып, жылдам жауап беру дағдысын қалыптастыру; лақтыруды жетілдіру.</p> <p>Бір қатармен жүру, арқандарды аттап жүру және арқанды аттап жүруді жаттықтыру.</p> <p>3. Қолды белге қойып, арқаның үстімен жүруді, еңбектеп жүріп және жіптің астынан өтуді бекіту. Балаларда жұппен жүру, тізелерін көтеріп жүгіру дағдыларын бекіту; Қозғалыс белсенділігінің уақытын кеңейту. Бір орында тұрып секіріп айналу, еңбектеп жүру және доғаның астынан өтуді үйрету. Теле-теңдік сақтап жүруге жаттықтыру. Негізгі қасиеттерді – шапшаңдық, ептілікті дамыту.</p> <p>2. Бір орында тұрып секіріп айнауды бекіту. Келгидің арасымен жыланша допты домалатуды үйрету. Жылдамдық және ептіліктерін дамыту. Қозғалыс белсенділігінің уақытын кеңейту. Қимыл- қозғалысты үйлесімді ету қабілетін дамыту.</p> <p>3. Келгидің арасымен жыланша допты домалатуды, еңбектеп жүру және доғаның астынан өтуді бекіту. Технологиялық картадан тыс уақытта да ойнауға болатын бірнеше қимыл- қозғалыс ойындарын үйрету. Допты алға домалатып, доптың артынан жүгіруді үйрету. Көзмөлшерін дамыту және табан бұлшықеттерін нығайту. Жылдамдық және ептіліктерін дамыту. Басымен допты итеріп, еңбектеп жүруді (қашық-3-4м) үйрету. Еңбектеу кезінде қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіре білуге, Берілген белгіге көңіл аудару, қимыл- қозғалысты белгі бойынша орындау қабілеттерін жетілдіру.</p> <p>2. Жатқан жіптің үстімен қашықшаны басына қойып жүруді үйрету. Теле – теңдік сақтау қабілетін дамыту. Басымен допты итеріп, еңбектеп жүруді (қашық-3-4м) бекіту. Ұсақ сезім мүшелерін дамыту.</p> <p>3. Жатқан жіптің үстімен қашықшаны басына қойып жүруді, допты алға домалатып, доптың артынан жүгіруді бекіту. Негізгі қасиеттерді- шапшаңдық, ептілікті дамыту. Қимылды белгілі тәсілмен, белгіленген бағытта нұсқау бойынша бастап, орындап, аяқтауға тәрбиелеу. Музыкаға деген әсерленушілік сезімін бекіту. Дене бітмінің дұрыс дамуын қадағалау.</p>	

<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Сөздік қор. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалар мен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктер мен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдер мен байланыстыруға үйрету. Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бегінше қарап, сипаттауға үйрету. Түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін кайталап айтуға үйрету. Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Тыңдалған шығарманың мазмұнын кайталап айтуға, қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтуға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуға сюжет желісінің реттілігін сақтау. Халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру.</p> <p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Сөздік қор. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалар мен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктер мен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдер мен байланыстыруға үйрету. Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бегінше қарап, сипаттауға үйрету. Түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін кайталап айтуға үйрету.</p>
<p>Көркем әдебиет</p>	<p>Қазактілі Аптасына 1 рет</p>
<p>Математика негіздері</p>	<p>Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Тыңдалған шығарманың мазмұнын кайталап айтуға, қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтуға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуға сюжет желісінің реттілігін сақтау. Халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру.</p>

Сурет салу	<p>Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа.</p> <p>Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстерімен реңктері туралы ұғымдарын байыту.</p> <p>Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктер мен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру).</p> <p>Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақшаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояу.</p> <p>Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына, киіз үйге, оның жабықтықтарына, тұрмыстық заттарға, ойыншықтарға, сәндік-қолданбалы өнерге қызығушылықты дамыту.</p> <p>Дөңгелек, шаршы пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «қызғалдақ», «кирек», суретін салу, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау.</p> <p>Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау.</p>
Мүсіндеу	<p>Өртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу.</p> <p>Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру.</p> <p>Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтері мен безендіру.</p> <p>Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру</p>
Жапсыру	<p>Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру.</p> <p>Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды киюды үйрету.</p> <p>Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көкөністерді, гүлдерді, оюларды киюда қолдану. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегі мен заттарды киюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру.</p> <p>Элементтердің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып, ұлттық ою-өрнекті қолданып безендіру дағдыларын дамыту.</p> <p>Шығармашылық қиялды дамыту.</p> <p>Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.</p>
Құрастыру	<p>Орналасыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру. Құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша таңдау.</p>
Музыка (ағасына рет)	<p>Музыка тыңдау.</p> <p>Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу.</p> <p>Өн айту.</p> <p>Балаларды мәнерлен ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-сиринші октава шегінде). Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуісіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен).</p> <p>Музыкалық-ырғақты қимылдар, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканы қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгірту;</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау.</p> <p>Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу.</p>

Коршаған ортамен
таныстыру

Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұршақ, кемпіркөсақ, боран) кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну.
Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі қар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау.
Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерді кеңейту: жемістер, көкөністер, жидектер (орман, бақша), гүлдер (бөлме, бақша, шабындық), бұталар және ағаштар (бақша, орман). Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру.
Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Әлеуметтік-экономиялық дамулар
қалыптастыру

Тәрбиеші:
Әліскер:

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2024 – 2025 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Топ: «Балдырған» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі :Қараша айы,2024-2025 оқу жылы

Мақсаты: Жыл мезгілдері, күз, жылудың азығы, күннің көзі шығып тұрса да, жылулығы жоқтығы туралы айтып,алайда күз сыйы жарқын, түрлі, ашық түсті болатынын, гүлдер, жапырақтар, бұтақтар, жидектер, көкөніспен жемістер күз сыйы екенін түсіндіру.

Дағдылар	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру (аптасына 3 рет)	<p>Нұсқаушының белгісі бойынша бағытты ауыстырып жүру және жүгіруді жаттықтыру. Негізгі қасиеттерді – шапшаңдық, ептілікті дамыту. Жатқан жіптің үстімен қашықшаны басына қойып жүруді; гимнастикалық орындық секіріп міну және одан секіріп түсуді үйрету. Тепе – теңдік сақтау қабілетін; қимыл қозғалысты үйлесімді ету қабілеттерін дамыту. Қозғалыс белсенділігінің уақытын кеңейту</p> <p>2. Үлкен адам жасап екі жіптің ортасымен жүруді; Дізеге сүйеніп бір біріне допты домалатуды үйрету. Нұсқаушының берген белгісіне қарай жылдам әрекет етуге үйрету. Тепе-теңдік сақтап жүруге жаттықтыру. Негізгі қасиеттерді – шапшаңдық, ептілікті дамыту.</p> <p>3. Жатқан жіптің үстімен қашықшаны басына қойып жүруді; гимнастикалық орындық секіріп міну және одан секіріп түсуді қайталау. Негізгі қасиеттерді – шапшаңдық, ептілікті дамыту. Балалардың бір – біріне көңіл аударуына, ынтымақтаса ойнауына көңіл бөлу Гимнастикалық орындық үстінде ептегінен жатып, ішпен тартылуы; төрт аяқтап жүру 4-6м үйрету. Балаларды тепе – теңдік сақтау үйрету; ойынға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Жылдамдық, ептілік және күштілік қасиеттерін дамыту</p> <p>Қимыл – қозғалыс ойындарын ойнату арқылы балалардың зейіндерін дамыту</p> <p>2.Допты жоғары лақтырып, екі қолымен қағып алуды; гимнастикалық орындқ үстінде ептегінен жатып, ішпен тартылуы үйрету. Лақтыру күшін және көзбен мөлшерлей білуді дамыту. Ойындарды ойнау және жаттығуларды орындау барысында ұжымдық қимыл – әрекеттердің үйлесімділігін дамыту; шапшаңдылық, ептілік, төзімділік сияқты қасиеттерді дамыту. Ұжым болып әрекет етуге, ұйымшылдыққа тәрбиелеу</p> <p>3.Төрт аяқтап жүруді; допты жоғары лақтырып, екі қолымен қағып алуды бекіту. Бір-бірлеп тізбекте жүру білігін және жүгіру дағдысын бекіту; негізгі қасиеттерді – шапшаңдық, ептілікті дамыту. Балалардың бір – біріне көңіл аударуына, ынтымақтаса ойнауына көңіл бөлуДопты жоғары лақтырып, екі қолымен қағып алуды дамыту. Еңбектеу мен шығаршықтан еңбектен өтуді кезектестіріп орындауды үйрету. Бір қатарлы сапта жүруді; ысқырық бойынша бастаушыны өзгертіп жүруді жаттықтыру. Берілген белгіге көңіл аудару, қимыл- қозғалысты белгі бойынша орындау қабілеттерін жетілдіру. Достық қарым- қатынасқа тәрбиелеу. Көзмөлшері мен ептілікті дамыту.</p> <p>2. Аяқтың үшымен жүре тұрып, табанмен жүруге көшуді; шығаршықтан қаныммен өтуді үйрету. Тепе-теңдік сақтау және бағдарлай білу біліктерін дамыту. Негізгі қасиеттерді – шапшаңдық, ептілікті дамыту. Балалардың бір – біріне көңіл аударуына, ынтымақтаса ойнауына көңіл бөлу.</p> <p>3. Допты жоғары лақтырып, екі қолымен қағып алуды; аяқтың ұшымен жүре тұрып, табанмен жүруге көшуді. Допты лақтыруды және қағып алуды бірнеше рет қайталау. Берілген белгіге көңіл аудару, қимыл-қозғалысты белгі бойынша орындау қабілеттерін жетілдіру. Достық қарым- қатынасқа тәрбиелеу. Көзмөлшері мен ептілікті дамыту.Балаларды жүріп бара жатып педагогтің белгісі бойынша тапсырмаларды орындауға жаттықтыру Гимнастикалық орындқ үстінде сүйеу қадамен жүруді; допты еденге ұрып оны екі қолмен қағып алууды үйрету. Балалардың жылдамдық қасиеттерін дамыту; сенімді қатынастарды нығайтуға бағыттау.</p> <p>2. Ирелендеп жіптің үстінде жүруді; бір орында тұрып жоғарға екі аяқ қосып секіруді үйрету. Жіптің үстімен жүргенде тепе-теңдікті сақтауға, дене жагтығуларын үнемі жасауға дағдыландыру. Нұсқаушының берген белгісіне қарай жылдам әрекет етуге жаттықтыру.</p> <p>3. Гимнастикалық орындқ үстінде сүйеу қадаммен жүруді; допты еденге ұрып оны екі қолмен қағып алуды бекіту. Бірігіп ойнауға тәрбиелеу; белгі бойынша әрекет ету дағдасын бекіту.</p>

Танымылық және зияткерлік дағдыларды дамыту	Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызын және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. Сөздік қор. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде атау. Байланыстырып сөйлеу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттеріндейнелеткен суреттері бойынша әңгімелер құрастыруға, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар туралы ақпаратты талқылауға баулу.
Коммуникативтік дағдыларды дамыту	Көркем әдебиет Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуға сюжет желісінің реттілігін сақтауға, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, жұмбақ шешу.
Танымылық және зияткерлік дағдыларды дамыту	Қазақтілі атқасынап рет Тілдік дамытушы орта. Дыбыстық сөйлеу мәдениеті. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Артикуляциялық және дауыс аппаратын анық сөйлей білуді дамыту Қазақ тіліне тән ү, ұ дыбыстарын жекешесінде анық айтуға баулу. Сөздік қор. Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, табиғат құбылыстарын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Тілдің грамматикалық құрылымы. Үлгі бойынша жай сөйлемдер құра білуге үйрету. Байланыстырып сөйлеу. Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы сөйлеммен жауап беру.
Танымылық және зияткерлік дағдыларды дамыту	Математика негіздері Сан, санау. 3-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нәшініш?» сұрағына жауап беру. Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. 3 келемінде тура санауға жаттықтыру. Шама. Биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, заттарды салыстыру. Геометриялық фигуралар. Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және дене кубты танып, ағай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипат сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындауына-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру. Уақытты бағдарлау. Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері туралы ұғымдарын кеңейту.
Танымылық және зияткерлік дағдыларды дамыту	Сурет салу Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау.
Танымылық және зияткерлік дағдыларды дамыту	Мүсіндеу Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Заттардың (жануарлар, құстар) толық пішіні пайда болғанға дейін мүсіндеу.
Танымылық және зияткерлік дағдыларды дамыту	Жапсыру Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды киюді үйрету. Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді кинода қолдану.
Танымылық және зияткерлік дағдыларды дамыту	Құрастыру Құрылыс материалдарынан, «легос» конструкторлардан құрастыру. Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру, құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы, көлемімен пішіні бойынша тандау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылыстан түрлі ойындар ойнауға ынталандыру.

Музыка тыңдау.	<p>Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), қазақтың ұлттық аспабы домбырамен орындалған әндер мен күйлерді тыңдау.</p> <p>Ән айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуіңіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмектiмен).</p> <p>Би қимылдарын, ойын музыкалық әрекеттерін орындауға қызығушылықтарын арттыру.</p> <p>Музыкалық-ырғақты қимылдар қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Ағаш қасықтармен, барабан және металлофонмен қарапайым әуендерді ойнау. Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау.</p> <p>Билер. Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету. Жөңіл, ырғақпен қозғалу; жүппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен егілтік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.</p>
Музыка (аптасына 1 рет)	<p>Жануарлар әлемі. Төрт түлік және оның төлдері (мінәзіңдегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ерекшеліктерін еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту.</p> <p>Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.</p> <p>Бакылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде – көбелектердің, қоңыздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста – құстарды қоректендірудің қажеттігі, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау.</p>

Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру

Тәрбиеші:
Әдіскер:

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2024 – 2025 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Топ: «Балдырған» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі :Желтоқсан айы,2024-2025 оқужылы

Мақсаты:Балалар рухани-адамгершілік құндылықтарды, білім, білік пен дағдыларды бойларына сіңірте отырып, жалпы адамзаттық қасиеттерді, патриотизмге толы сезімдерін көрсете біледі. Балалардың ахалықауыз әлебиеті туралы игерістері, мәдени мұрасын құрметтейді, шығармашылық қабілеттерін қолдана отырып ойлау мен қиялдауды біледі. Тірі және өлі табиғат пен қоғамдық өмірдегі қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды түсінеді. Табиғатта өзін-өзі сақтаудың кейбір нормаларын меңгереді. Уақыт туралы (тәулік бөліктері: таңертең, күндіз, түн; күндер: бүгін, кеше, ертең), жылдам, баяу түсініктерін біледі

Дағдылар	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
	<p>Дене шынықтыру (аптасына 3 рет)</p>	<p>Жүгіріп келіп жоғарға секіру қолмен затты тигізуді; допты еденге ұрып оны екі қолмен қағып алуды үйрету. Допты еденге ұрып оны екі қолмен қағып алу бірнеше рет қайталау. Қимыл- қозғалыс үйлесімділігін дамытуға ықпал ету; кеңістікте бағдарлану білігін қалыптастыру. Шашандық, ептілік, төзімділік сияқты қасиеттерді дамыту.</p> <p>2. Еңбектеп жүру және заттың арасымен ирелеңдеп өтуді үйрету; допты еденге ұрып оны екі қолмен қағып алуды дамыту. Шашырап жұптасып жүру мен жүгіруге жаттықтыру. Жылдамдық және ептіліктерін дамыту. Ойындарды ойнауға және жаттығуларды орындауға қызығушылықтарын арттыру.</p> <p>3. Жүгіріп келіп жоғарға секіру қолмен затты тигізуді; еңбектеп жүру және заттың арасымен ирелеңдеп өтуді жаттықтыру.</p> <p>Ойын ережелерін сақтауға үйрету. Балалардың зейінін дамыту; қимыл- қозғалыс тәжірибесін дамыту. 1. Гимнастикалық орындық үстімен аяқтың ұшымен жүруді; басыммен допты итеріп, еңбектеп өтуді (қашық-3-4м) үйрету. Төрттағандап еңбектеу кезінде, еңбектеуде бас, қол мен аяқтың, қимылдарын үйлестіре білуді, ұсақ сезім мүшелерін дамыту. Тепе-теңдікті сақтауға, дене жаттығуларын үнемі жасауға дағдыландыру. Ұйымшылыққа тәрбиелеу, шашыраңқы жүру мен жүгіру дағдыларын бекіту.</p> <p>2. Гимнастикалық орындық жүріп, ортасында отырып тұруды; допты жоғары лақтырып, екі қолымен қағып алуды үйрету. Дене түзілісін бақылау. Доптың ұшуына дұрыс траектория беру, қолдарын екпінді қимылмен жаза білуді бекіту. Тепе-теңдікті сақтауға, дене жаттығуларын үнемі жасауға дағдыландыру.</p> <p>Бұлшықеттер мен қол- аяқтың үйлесімді қимылын дамыту.</p> <p>3. Гимнастикалық орындық үстімен аяқтың ұшымен жүруді; басыммен допты итеріп, еңбектеп өтуді (қашық-3-4м) дамыту. Ұсақ сезім (моторика) мүшелерін дамыту. Негізгі қасиеттерді – шашандық, ептілікті дамыту.</p> <p>1. Қос аяқтап жылжып арқаннан секіруді; құм салынған қапшықшаны оң, сол қолмен алысқа лақтыруды үйрету. Тепе- теңдікті сақтау және бағдарлай білу біліктерін дамыту. Оң және сол қолмен алысқа лақтыруға үйрету; балалардың біріне- бірі көңіл аударына, ынтымақтаста ойнауына көңіл бөлу. Негізгі қасиеттерді-шашандық, ептілікті дамыту.</p> <p>2. Допты басынан асырып лақтыруды үйрету; қос аяқтап жылжып арқаннан секіруді дамыту. Қимылды ырғақпен жеңіл, еркін, қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіре орындау қабілеттерін қалыптастыру. Қимыл-қозғалыс сапасын, ептілік, шашандық, икемділік қабілеттерін жаттықтыру</p> <p>3. Құм салынған қапшықшаны оң, сол қолмен алысқа лақтыруды дамыту; қос аяқтап жылжып арқаннан секіруді қайталау. Қимыл- қозғалыс сапасын, ептілік, шашандық, икемділік қабілеттерін жаттықтыру. Ұйымшылыққа тәрбиелеу, шашыраңқы жүру мен жүгіру дағдыларын бекіту.</p> <p>1. Жатқан жіптің үстімен қапшықшаны басына қойып жүруді; керілген жіптің астынан өтуді үйрету. Бір қалыпты тепе-теңдік сақтауды қалыптастыру. Ойында жолдастық сезімге тәрбиелеу. Бұлшықеттер мен қол-аяқтың үйлесімді қимылын дамыту. Қимыл- қозғалыс сапасын, ептілік, шашандық, икемділік қабілеттерін жаттықтыру</p> <p>2. Жатқан жіптің үстімен қапшықшаны басына қойып жүруді қайталау; таспаның астынан аяқты жартылай бүгін өтуді үйрету. Бейнелі қимыл бере білу, тепе- теңдік сақтау, ептілік пен төзімділік қабілеттерін жаттықтыру. Қимыл үйлесімділігін, сапизбекте өз орнын таба білу қабілеттерін қалыптастыру.</p> <p>3. Керілген жіпті астынан өтуді қайталау; гимнастикалық орындық үстімен затты аттап жүруді үйрету. Ойын ережелерін білу және нақты орындауға дағдыландыру.</p>

<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: Ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін мен жаңылтпаштар айтқызу Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету Сөздік қор. Баланың сөздік қорын айналдасынданы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Сөздік қордымағынасы қарама- қарсы антоним сөздермен байыту. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.</p>
<p>Көркем әдебиет</p>	<p>Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталап айтуға, қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтуға, шығарма мазмұны мен сипатына сәйкес тапқақтарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу. Мазмұнын қайталап айтуға сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соның ойдан құрастыруға баулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдану. Тілдік дамытушы орта. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге, бейнелеу құралдарын қолдану. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды анық сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән қ,ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. Сөздік қор. Қоршаған ортадағы заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Туыстық қарым-қатынасты білдіретін сөздерді үйрету. Өзіннің отбасындағы қызықты оқиғалар туралы айтуға баулу. Тілдің грамматикалық құрылымы. Жай сөйлемдер құра білуге үйрету. Өз ойын жай сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. Байланыстырып сөйлеу. Ойыншықтарды 4-5 сөйлеммен сипаттау.</p>
<p>Қазақтың аптасына 1 рет</p>	

<p>Танымыз және зияткерлік дағдыларымызды дамыту</p>	<p>Математика негіздері</p>	<p>Жиын. Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білу Сан, санау. 4-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «неішіні?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру. «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. 4 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру. Шама. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру. Геометриялық фигуралар. Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипат сөз арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен). Кеңістікті бағдарлау. Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). Уақытты бағдарлау. Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.</p> <p>Сурет салу Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына, киіз үйге, оның жабықтықтарына, тұрмыстық заттарға, ойыншықтарға, сәндік-қолданбалы өнерге қызығушылықты дамыту. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құс қанаты», «құс тұмсық», «ботакөз» суретін салу, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақпарларды бір бағытта жогарыдан төменге немесе содан оңға пішінің шеткі сызығынан шықпай ырақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу. Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p> <p>Мүсіндеу Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p> <p>Жапсыру Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алу. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды киноға немесе өз бетіңше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.</p>
<p>Шығармашылық дағдыларды зерттеу іс-әрекетті дамыту</p>		

<p>Құрастыру</p>	<p>Құрылыс материалдарынан, «легто» конструкторлардан құрастыру. Орналасыру тәсілдерін қолдана отырып, құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша тандау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап-болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру, құрдастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, команданен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдау.</p> <p>Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.</p>
<p>Музыка (аптасына 1 рет)</p>	<p>Музыка тындау. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тындауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. Жоғары дыбыстарды ажырату (секста, сегтима шегіне жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және кимылдармен сүйемелдеу, қазақтың ұлттық аспабы домбырамен орыналған әндер мен күйлерді тындау.</p> <p>Ән айту. Балаларды мәнгерлеп ән айтуға үйрету, ән айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуісіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен).</p> <p>Музыкалық-ырғақты кимылдар. Қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музыканың екінші бөлігінде кимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу, музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.</p> <p>Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану.</p> <p>Аташ қасықтармен, асатаяқ, сазсырнайда, барабан және металлофонмен қарапайым әуендерді ойнау. Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау.</p> <p>Билер. Музыканың сипатына сәйкес кимылдарды ауыстыру, би кимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жүзбен би кимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Атрибуттармен би кимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру.</p>
<p>Қоршаған ортамен таныстыру</p>	<p>Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұрыш, кемпірқосақ, боран) кеңейту.</p> <p>Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну.</p> <p>Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі і қар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау.</p> <p>Ауыл шаруашылығы қызметкерлерінің еңбегі, (қаламен ауылдың байланысы), диканның еңбегі туралы білімді Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу</p> <p>Қазақстан Республикасының басқаласы – Астана қаласы, республикадағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту.</p>

Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2024–2025 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Топ: «Балдырған» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі :Қаңтар айы,2024-2025 оқужылы

Мақсаты:Табигатпен таныстыру,экологиялық тәрбие,тіршілік ерекетінің қауіпсіздік ережелерін қалыптастыру,адамдар және олардың айнамаңдықтары мен табиғатын таныстыру.Қысқартылған туралы ақпаратты қалыптастыру.

Дағдылар	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру (аптасына 3 рет)	<p>1.Допты лақтыруды және қағып алуды бірнеше рет қайталау; негізгі қасиеттерді- шапшандық, ептілікті дамыту. Ұзын гимнастикалық орындық үстімен тізені жоғары көтеріп заттарды аттап жүруді үйрету. Тапсырманы орындай отырып, бір- бірлеп тізбекпен жүруге және шашырап жүгіруге жаттықтыру. Ойындарды ойнауға және жаттығуларды орындауға қызығушылықтарын арттыру.</p> <p>2.Бір орында тұрып ұзындыққа секіруді үйрету. Допты лақтыруды және қағып алуды бірнеше рет қайталау; Тапсырманы орындай отырып, бір- бірлеп тізбекпен жүруге және шашырап жүгіруге жаттықтыру. Ойындарды ойнауға және жаттығуларды орындауға қызығушылықтарын арттыру.</p> <p>3.Ұзын гимнастикалық орындық үстімен тізені жоғары көтеріп заттарды аттап жүруді бекіту. Допты лақтыруды және қағып алуды бірнеше рет қайталау; негізгі қасиеттерді- шапшандық, ептілікті дамыту.</p> <p>Нұсқаушының белгісі бойынша тоқтап, жүруге және жүгіруге жаттықтыру.1.Қос аяқтап жылжып секіруді үйрету; бастан асып, екі қолмен жіптің үстінен асыра допты алысқа лақтыруды үйрету. Ойындарды ойнау және жаттығуларды орындау барысында ұжымдық қимыл- әрекеттердің үйлесімділігін дамыту. Ұжым болып әрекет етуге, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.</p> <p>2.Гимнастикалық ұзын орындықтың үстімен еңбектеуді үйрету; бастан асып, екі қолмен жіптің үстінен асыра допты алысқа лақтыруды бекіту. Шапшандық, ептілік, төзімділік сияқты қасиеттерді дамыту. Ұжым болып әрекет етуге, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.</p> <p>3.Допты жоғары лақтырып екі қолмен қағып алуды үйрету; Гимнастикалық ұзын орындықтың үстімен еңбектеуді бекіту. Ойындарды ойнау және жаттығуларды орындау барысында ұжымдық қимыл- әрекеттердің үйлесімділігін дамыту. Ұжым болып әрекет етуге, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.Қашықшаны басқа қойып гимнастикалық орындық үстімен жүруді үйрету; Құм салынған қапшықшаны оң,сол қолмен алысқа лақтыруды үйрету; белгілі бағыт бойынша жүгіру дағдысын жетілдіру. Ойындарды ойнау және жаттығуларды орындау барысында ұжымдық қимыл- әрекеттердің үйлесімділігін дамыту. 2.Қашықшаны басқа қойып гимнастикалық орындық үстімен жүруді бекіту; Алға қарай бір аяқпен секіруді үйрету. Шапшандық, ептілік, төзімділік сияқты қасиеттерді дамыту. Ойын ережелерін білу және нақты орындауға дағдыландыру.</p> <p>3.Құм салынған қапшықшаны оң,сол қолмен алысқа лақтыруді бекіту; Алға қарай бір аяқпен секіруді бекіту.</p> <p>«Бақалар», «қояндар» тапсырманы орындауды үйрету. Тізені жоғары көтеріп жыланша жүруді жаттықтыру.1.Қос аяқтап алға жылжып секіруді үйрету; 2м қашықтан бір – біріне доп лақтыруды үйрету. Жүгіру мен жүру ауысуы тапсырманы орындауды жаттықтыру. Тізені жоғары көтеріп, таспаларды аттап жүру жаттықтыру.Негізгі қасиеттерді- шапшандық, ептілікті дамыту.</p> <p>2.Бөренеден еңбектен өгуді үйрету; Қос аяқтап алға жылжып секіруді бекіту. Негізгі қасиеттерді-шапшандық, ептілікті дамыту. Ойын ережелерін таныстыру және оларды орындауға жаттықтыру; жүру түрлерін жаттықтыру.</p> <p>3.2м қашықтан бір – біріне доп лақтыруды бекіту; Бөренеден еңбектен өгуді бекіту. Жүгіру мен жүру ауыстырып тапсырманы орындауды жаттықтыру. Тізені жоғары көтеріп, таспаларды аттап жүру жаттықтыру. Негізгі қасиеттерді- шапшандық, ептілікті дамыту.</p>

<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту; ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тапқар мен жаңылтпаштар айтқызу. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану.</p> <p>Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану.</p> <p>Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), заттардың орналасқан жерін (сол, оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарыныңөздерімен байыту.</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы.</p> <p>Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдер мен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір).</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.</p> <p>Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.</p> <p>Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.</p> <p>Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Шығарма мазмұнымен сипатына сәйкес тапқақтарды, өлеңдерді жағтауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектер мен бірге ертегімен әңгіменің басын, соның ойдан құрастыруға баулу.</p> <p>Шешендікке, сөз өнеріне баулу, жұмбақ шешу өнеріне баулу.</p> <p>Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлік құрақтардың (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейрімді, ақкөңіл-салмақты) ынталандыру.</p>
<p>Көркем әдебиет</p>	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, г дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу.</p> <p>Сөздік қор. Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөздерді жіктеп, тәуелден, септеп қолдана білуге үйрету. Етістіктің онымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету. Байланыстырып сөйлеу. Қарым-қатынас барысында балаларды қолданылатын «емес» шылауын сипатына сәйкес болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету. Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету. Байланыстырып сөйлеу. Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес жауап беруге мүмкіндік беру. Ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлем мен сипаттауға үйрету.</p>
<p>Қазақтілі аптасына 1 рет</p>	

	<p>Жиын. Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жүлшен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білу.</p> <p>Сан, санау.</p> <p>4-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға. «Барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету.</p> <p>Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік жөнегенсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсіл мен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру. «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету.</p> <p>Шама. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру.</p> <p>Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі заттың ұстегіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жінішке сын есімдер мен белгілеу.</p> <p>Геометриялық фигуралар.</p> <p>Геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолдану.</p> <p>Кеністікті бағдарлау.</p> <p>Заттардың өзінше қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр).</p> <p>Уақытты бағдарлау.</p> <p>«Бүтін», «кеш», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.</p>
<p>Математика негіздері</p>	<p>Сурет салу</p> <p>Сюжетті композицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-біріне арақатынасын беру.</p> <p>Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша ара қатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа.</p> <p>Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстерімен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішінің шеткісізығынан шықпай ырақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды қылқаламның ұшымен жінішке сызықтарды жүргізу. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.</p> <p>Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру.</p> <p>Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану.</p> <p>Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p>
<p>Жапсыру</p>	<p>Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға; Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру.</p> <p>Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту.</p> <p>Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.</p>
<p>Құрастыру</p>	<p>Құрылыс материалдарынан, «дего» конструкторлардан құрастыру</p> <p>Орналасыру тәсілдерін қолдана отырып, оларды сапасы, көлемімен пішіні бойынша тандау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойынап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p> <p>Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойландыру, құрдастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдау.</p> <p>Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру: алдык (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру.</p> <p>Материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше тандап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p>

Музыка
(аптасына 1 рет)

Балаларды музыкаға адегенде кызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту.
Музыка тыңдау.
Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу.

Ән айту.

Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету.
Музыкалық-ырғақты қимылдар.

Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру;

музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру.

Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.

Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Ағашқасықтармен, асатаяқ, сазсырнайда қарапайым әуендерді ойнау.

Би.

Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспелен кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының билердің атауларын есте сақтау.

Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану

Өлі табиғат құбылыстары мен заттары.

Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұршақ, кемпірқосақ, боран) кеңейту. Бақылау күнгізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну.

Бақылау күнгізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну.

Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі қар мұзға айналды), ойын, еңбек, экперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау.

Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліше болуы туралы түсінік беру.

Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Көлік түрлерінің қолданысын (әуе, су, жерде жүретін көліктер) ажырата білу, оның түрлері және қолданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы) білу, телефон, компьютер, теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кейбір қарапайым ережелері туралы білу.

Жануарлар әлемі.

Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қасқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.

Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзле-көбелектердің, қоңыздардың, көйбір құстардың болмауы, қыста құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықылдауы, шикылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоңыздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау

Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгеру (электр құралдарынан сақ болу, өз бетінше от жақпау, сіріңкемен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау).

Қоршаған ортамен таныстыру

Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру

Тәрбиеші:
Әдіскер:

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік тәрбие және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2024 – 2025 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Топ: «Балдырған» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Ақпан айы, 2024-2025 оқу жылы

Мақсаты: Табиғаттанастыру, экологиялық тәрбие, тіршілік ережелерін қауіпсіздік ережелерін қалыптастыру, адамдар және олардың мамандықтарымен таныстыру. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру.
Балалардың түрлі әрекеттерін дәстүрлі ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді оқытауда, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу.

Дағдылар	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (аптасына 3 рет)		<p>1. Тапсырманы орындап бір қатармен тізені жоғары көтеріп жүруді жаттықтыру. Қарқынды өзгертіп, бір қатар тізбекпен жүгу; оң және сол аяқпен секіруді жаттықтыру. Қашықшаны басқа қойып бөрене үстімен жүріп, тепе-теңдікті сақтау үйрету. Жүгіріп келіп ұзындыққа секіруді үйрету. Ойын ережелерін білу және нақты орындауға дағдыландыру. Негізгі қасиеттерді- шапшаңдық, ептілікті дамыту.</p> <p>2. Бастан асып, екі қолмен допты алысқа лақтыруді үйрету; Кегілердің арасымен иреленіп еңбектеп жүруді, балалардың біріне- бірі көңіл аударына, ынтымақтаста ойнауына көңіл бөлу. Тепе- теңдікті сақтау және бағдарлай білу біліктерін дамыту.</p> <p>3. Қашықшаны басқа қойып бөрене үстімен жүріп, тепе- теңдікті сақтау және бағдарлай білу біліктерін дамыту.</p> <p>Жаттықтыру, балалардың біріне- бірі көңіл аударына, ынтымақтаста ойнауына көңіл бөлу. Нұсқаушының берген белгісіне қарай жылдам жауап беруге үйрету. 1. Қабырғалы тақтайдың үстімен қолды белге қойып жүруді үйрету. Шығыршықтан – шығыршыққа екі аяқты қосып секіруді үйрету. Мәнерлігін дамыту. Икемділіктерін дамыту. Негізгі қасиеттерді- шапшаңдық, ептілікті дамыту.</p> <p>2. Шығыршықты екі сызықтар арасымен домалатуді үйрету. Шығыршықтан – шығыршыққа екі аяқты қосып секіруді үйрету. Ойын ережесімен таныстыру және оларды орындауға жаттықтыру; жүру түрлерін жаттықтыру.</p> <p>3. Арқанның астымен жанымен өтуді үйрету. Шығыршықты екі сызықтар арасымен домалатуді жаттықтыру. Ойын ережесімен таныстыру және оларды орындауға жаттықтыру; жүру түрлерін жаттықтыру.</p> <p>1. Тапсырманы орындап бір қатармен жүру; тізені жоғары көтеріп жүруді жаттықтыру. Сызықтар арасымен тар жолмен жүруді үйрету. Зағтардың арасымен қос аяқтап секіруді үйрету; Бастан асып, екі қолмен волейболдық тордың аржағына допты лақтыруді үйрету. Ойын ережесімен таныстыру және оларды орындауға жаттықтыру; жүру түрлерін жаттықтыру.</p> <p>2. Гимнастикалық қабырғада өрмелеуді үйрету; Зағтардың арасымен қос аяқтап секіруді бекіту. Мәнерлігін дамыту. Икемділіктерін дамыту. Негізгі қасиеттерді- шапшаңдық, ептілікті дамыту</p> <p>3. Бастан асып, екі қолмен волейболдық тордың аржағына допты лақтыруді, гимнастикалық қабырғада өрмелеуді бекіту. Ойын ережесімен таныстыру және оларды орындауға жаттықтыру; жүру түрлерін жаттықтыру. Жүру түрлерін орындау; жетекшілерді аустыр. отырып жүру жаттықтыру. Бір-бірінен тізбекпен жүгіру қойылған кегілердің арасымен жүгіруді жаттықтыру. Берілген белгі бойынша тоқтау. Балаларға дұрыс тыныс алу туралы әңгімелеу. Гимнастикалық ұзын орындық үстімен жүруді, басынан айналып, төсеніштің үстінде алға қарай дөңгеленуді үйрету.</p> <p>Құм салынған қашықшаны сол қолмен, оң қолмен алысқа лақтыруді үйрету. Басынан айналып, төсеніштің үстінде алға қарай дөңгеленуді үйрету. Иық, мойын бұлшықеттерін, қол мен аяқ қимыл үйлесімділігін дамыту; бір-біріне соқтығыспай жүгу; белгіге көңіл аудару дағдыларын жетілдіру. Гимнастикалық ұзын орындық үстімен жүруді үйрету; Құм салынған қашықшаны сол қолмен, оң қолмен алысқа лақтыруді жаттықтыру. Балалардың жылдамдық қасиеттерін дамыту. Баланың спортқа қызығушылығын ояту. Сенімді қатынастарды нығайтуға ұмтылу.</p>

<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету.</p> <p>Сөздік қор. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), заттардың орналасқан жерін (сол, оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мағынасы қарама-қарсы антоним сөздермен байыту. Тілдің грамматикалық құрылымы.</p> <p>Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдер мен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райы мен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір).</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.</p> <p>Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.</p> <p>Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.</p> <p>Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, оңдағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуға сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектер мен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соның ойдан құрастыруға баулу.</p> <p>Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру.</p> <p>Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармалары мен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.</p> <p>Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, ақкөңіл-салмақты) ынталандыру.</p>
<p>Көркем әдебиет</p>	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқын мен сөйлей білуді дамыту.</p> <p>Сөздік қор. Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдер мен жеткізуге мүмкіндік беру. Байланыстырып сөйлеу. Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес жауап беруге бір-бірі мен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.</p>
<p>Қазақтың аңгасына рет</p>	

<p>Құрастыру</p>	<p>Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойландыру, құрастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдау.</p> <p>Қағаздан құрастыру.</p> <p>Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.</p> <p>Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру.</p> <p>Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дөңің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.</p> <p>Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p>
<p>Музыка (аппасына I рет)</p>	<p>Музыка тыңдау.</p> <p>Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай сонына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнгерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу.</p> <p>Әнайту. Балаларды мәнгерлендіруге үйрету, әндізсіз, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші оқтава шегінде). Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуіңізсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен).</p> <p>Музыкалық-ырғақты қимылдар.</p> <p>Би қимылдарын, ойдағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу, музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарын ойнау.</p> <p>Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану.</p> <p>Ағашқасықтармен, сылдырмақтармен, асатаяқ, домбыра, сазсырнайда, барабан және металлофонмен қарапайым әуендерді ойнау.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау. Билер.</p> <p>Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының билердің атауларын есте сақтау.</p> <p>Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жүзбен би қимылдарын орындау; билерде ойдағы музыкалық қимылдарды қолдану.</p> <p>Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдықпен еттілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.</p>

**Қоршаған ортамен
таныстыру**

Бала, оның отбасы, үй.
Баланың «Мен» бейнесін қалыптастыру. Баланы өсіп, жетілген ересек бала ретінде қабылдау, оның ойын ашық білдіруге мүмкіндік беру. Отбасындағы үлкендерді сыйлауға, құрмет көрсетуге, кішілерге қамқорлық жасауға, отбасын, отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу. Жақын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауға үйрету, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу, өзінің жақындарына мақтанш сезімін білдіру.

Заттық әлем. Балаларды заттық әлеммен таныстыру және оны мен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу.

Әлі табиғат құбылыстары мен заттары.
Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұршақ, кемпіркосақ, боран) кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну.

Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі қар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау.

Өсімдіктер әлемі.
Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді қопсыту, суару, жапырақтардың шанын сүрту) туралы түсінікті дамыту. Бақылау, эксперимент және еңбек ету барысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік тұтастығының мәнін, олардың өсуі үшін жер, топырақ, су, күн, жарық, ылғал, жылулық қажеттілігін анықтау.

Жануарлар әлемі.
Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.

Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде-көбелектердің, қоныздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста-құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоныздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықылдауы, шикылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоныздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау.

Тәрбиеші:
Әдіскер:

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2024 – 2025 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Топ: «Балдырған» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі :Наурыз айы,2024-2025 оқужылы

Мақсаты: ұлттық мұраны қастерлеуге, қазақ тілін, жақсылыққа, игілікке бой түзеуге, абыройлы болуға, ар-ұждан, намыс, жауапкершілік, мейірімділік, қамқорлық пен әділдік қасиеттерін жоғары ұстауға баулу және құқықтық мәдениетін қалыптастыру деңсаулықты қадірлеуге, салауатты өмір салтын ұстануға, ойдың тазалығын және эмоционалды тұрақтылыққа баулу. табиғатқа, табиғи мұраға ұқыптылықпен қарауға және табиғи ресурстарды үнемді әрі тиімді қолдануға тәрбиелеу және еңбекқорлыққа баулу.

Дағдылар	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (аптасына 3 рет)		<p>1.Іші толтырылған доптарды аттап жүруді үйрету; Алға қарай бір аяқпен секіруді үйрету; Жеңіл секіруге жаттықтыру.Төрт аяқтап жүру 4-6м жаттықтыру. Бір қатармен жүру. Шашыраңқы жүру; тоқтап, бұрылыстарды жасау, ирелен жүру жаттықтыру. Негізгі қасиеттерді-шашпаңдық, ептілікті дамыту. Дене бітімінің дұрыс дамуын қадағалау.</p> <p>2.Гимнастикалық қабырғаға өрмелеу және көлденең шабақтан дұрыс ұстап, төмен түсуді үйрету. Іші толтырылған доптарды аттап жүруді, Алға қарай бір аяқпен жеңіл секіруге жаттықтыру. Төпе- теңдікті сақтау қабілетін дамыту және қимыл- қозғалыстардың үйлесімділігін қалыптастыру.</p> <p>3.Іші толтырылған доптарды аттап жүруді үйрету; Алға қарай бір аяқпен секіруді үйрету; Жеңіл секіруге жаттықтыру.Төрт аяқтап жүру 4-6м жаттықтыру. Бір қатармен жүру. Шашыраңқы жүру; тоқтап, бұрылыстарды жасау, ирелен жүру жаттықтыру. Негізгі қасиеттерді- шашпаңдық, ептілікті дамыту. Дене бітімінің дұрыс дамуын қадағалау. 1.Гимнастикалық орындық үстінде келергілерден аттап жүруді үйрету; Гимнастикалық ұзын орындықтың үстінен секіруді үйрету; Жүру түрлері, жетекшілерді аустыр. отырып жүру; Жетекшілерді аустыр. отырып жүгіру; жан –жаққа жүгіру жаттықтыру. Төпе- теңдікті сақтау қабілетін дамыту және қимыл- қозғалыстардың үйлесімділігін қалыптастыру</p> <p>2.Жатқан жіптің үстімен қашықшаны басына қойып жүруді үйрету. Төпе- теңдікті сақтау қабілетін дамыту және қимыл- қозғалыстардың үйлесімділігін қалыптастыру.</p> <p>3.Баскетбол шығыршығына допты лақтыруді үйрету. Жатқан жіптің үстімен қашықшаны басына қойып жүруді бекіту. Көктем туралы қысқа әңгімелесу (құстар ұшып келді; ағаштар гүлдеді; көбелек, күрт- құмырсқар да оялды т.б.). Уақытты, кеңістікті бағдарлау, төпе- теңдік,ырғақты сақтау, көзмөлшерді және үйлесімді қимыл жасау қабілеттерін дамыту.1.Бір қатармен жүру; бір сызықпен қойылған кегиялардың арасымен жүру; шашараңқы жүру; жан-жаққа шашырап жүгіру, аяқтарын айкастырып секіріп жүгіруді жаттықтыру. Гимнастикалық орындық үстімен жүруді бекіту, заттардың арасымен қос аяқтап секіруді үйрету. Жеңіл секіруге жаттықтыру. Төпе- теңдікті сақтау қабілетін дамыту және қимыл- қозғалыстардың үйлесімділігін қалыптастыру.</p> <p>2.Арқанның үстімен жүруді үйрету; заттардың арасымен қос аяқтап секіруді бекіту. Төпе- теңдікті сақтау қабілетін дамыту және қимыл- қозғалыстардың үйлесімділігін қалыптастыру. Үйренген жаттығуларын орындай білу дағдысын дамыту.</p> <p>3.Гимнастикалық қабырғаға өрмелеу және көлденең шабақтан дұрыс ұстап, төмен түсуді жаттықтыру; арқанның үстімен жүруді бекіту. Бір қатармен жүру; бір сызықпен қойылған кегиялардың арасымен жүру; шашаранқы жүру; жан-жаққа шашырап жүгіру, аяқтарын айкастырып секіріп жүгіруді жаттықтыру. 1.Тапсырманы орындап бір қатармен жүру, тзәні жоғары көтеріп жүруді, жетекшілерді аустыр. отырып жүгіру; жан –жаққа жүгіруді жаттықтыру. Іші толтырылған доптарды атта жүруді, заттардың арасымен допты домалатуды үйрету; Төпе- теңдікті сақтау қабілетін дамыту және қимыл- қозғалыстардың үйлесімділігін қалыптастыру. Шыдамдылық пен көз мөлшерді дамыту.</p> <p>2.Гимнастикалық ұзын орындықтың үстінен секіруді үйрету, заттардың арасымен допты домалатуді бекіту. Төпе- теңдікті сақтауды жетілдіру. Түрлі келергілер арқылы жаттығулар орындау дағдыларын дамыту. Қимыл- қозғалыс үйлесімділігін қалыптастыру.</p> <p>3.Іші толтырылған доптарды атта жүруді, заттардың арасымен допты домалатуді бекіту. Тапсырманы орындап бір қатармен жүру, тізені жоғары көтеріп жүруді, жетекшілерді ауыстырып отырып жүгіру; жан – жаққа жүгіруді жаттықтыру. Жұптасып жұмыс істеуге үйрету.</p>

<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р,л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтысу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. Сөздік қор. Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасаған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалшылаушы және мағынасы қарама-қарсы антоним сөздермен байыту. Балаларды қазақ халқының қонақжайлық дәстүрі мен таныстыру, қонақты күтіп алу, төрге отырғызу, «қонақкәде», «сыбаға», ас қайыру, бата беру, қонақты шығарып салу дәстүрлерін үйрету арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сақтауға баулу. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдер мен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу. Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектер мен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруға баулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармалары мен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-шарна, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейрімді, ақкөңіл-салмақты) ынталандыру. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Қазақ тіліне тән ө, к, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жексе, сөз ішінде анық айтуға баулу. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқын мен сөйлей білуді дамыту. Сөздік қор. Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Тілдің грамматикалық құрылымы. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдер мен жеткізуге мүмкіндік беру. Байланыстырып сөйлеу. Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес жауап беруге бір-бірі мен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру</p>
<p>Көркем әдебиет</p>	<p>Көркем әдебиет</p>
<p>Қазақтың аптасына 1 рет</p>	<p>Қазақтың дыбыстық мәдениеті. Қазақ тіліне тән ө, к, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жексе, сөз ішінде анық айтуға баулу. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқын мен сөйлей білуді дамыту. Сөздік қор. Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Тілдің грамматикалық құрылымы. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдер мен жеткізуге мүмкіндік беру. Байланыстырып сөйлеу. Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес жауап беруге бір-бірі мен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру</p>

<p>Математика негіздері</p>	<p>Жиын Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұрағындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білу.</p> <p>Сан, санау.</p> <p>5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарлы реті бойынша атауға «неішіні?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету.</p> <p>Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсіл мен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету.</p> <p>5 көлемінде тур және кері санауға жаттықтыру.</p> <p>Шама. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру.</p> <p>Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру.</p> <p>Геометриялық фигуралар.</p> <p>Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жуқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).</p> <p>Кеңістікті бағдарлау.</p> <p>Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр).</p> <p>Уақытты бағдарлау.</p> <p>Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.</p>
<p>Сурет салу</p>	<p>Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл, қызыл сары және ашық жасыл түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру).</p> <p>Балалардың гүлдер, қоршанан заттар мен табиғат объектілерінің түстерімен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және оларды өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру).</p> <p>Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояу, асық, балалармен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төмен немесе солдан оңға пішіннің ішкісіз ығынан шықпайырақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуансыздықтарды алқаламның ұшымен ішіңкесізіздіктерді жасауға үйрету.</p> <p>Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отырауға, жұмыс орнын тазартуға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.</p>
<p>Мүсіндеу</p>	<p>Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі пішіндерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тең ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу.</p> <p>Мүсінделген затты, фигуралардың бетін тегістеуге үйрету. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p>
<p>Жапсыру</p>	<p>Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін кию және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттармен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерімен, киіз үй оның жабдықтарымен, сандық, кебежемен, қоржын мен таныстыру.</p> <p>Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды киноған емес өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту.</p> <p>Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.</p>

Танымылық және зияткерлік дағдыларды дамыту

Шығармашылық дағдыларды зерттеу іс-әрекетті дамыту

<p>Құрастыру</p>	<p>Құрылыс материалдарынан, «легот» конструкторлардан құрастыру. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру, құрдастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдау.</p> <p>Қағаздан құрастыру.</p> <p>Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.</p> <p>Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру.</p> <p>Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру!</p> <p>Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p>
<p>Музыка (аптасына 1 рет)</p>	<p>Музыка тыңдау.</p> <p>Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу.</p> <p>Әнайту. Балаларды мәнерленпейтіндей үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуісіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен).</p> <p>Музыкалық-ырғақты қимылдар.</p> <p>Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып, жүреген отыру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу, музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.</p> <p>Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану.</p> <p>Ағашқасықтармен, сылдырмақтармен, асатаяқ, домбыра, сазсырнайда, барабан және металлофонмен қаранайым әуендерді ойнау.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау. Билер.</p> <p>Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының билердің атауларын есте сақтау.</p> <p>Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жүзінен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану.</p> <p>Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шебер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдықпен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.</p>

Қоршаған ортамен
таныстыру

Бала, оның отбасы, үй.
Баланың «Мен» бейнесін қалыптастыру. Баланы өсіп, жетілген ересек бала ретінде қабылдау, оның ойын ашық білдіруге мүмкіндік беру. Отбасындағы үлкендерді сыйлауға, құрмет көрсетуге, кішілерге қамқорлық жасауға, отбасын, отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу. Жақын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауға үйрету, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу, өзінің жақындарына мақтаныш сезімін білдіру.

Заттық әлем. Балаларды заттық әлеммен таныстыру және оны мен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу.

Өлі табиғат құбылыстары мен заттары.
Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұрынақ, кемпіркөсақ, боран) кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киіну.

Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі қар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау.

Өсімдіктер әлемі.
Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. Бақылау, эксперимент және еңбек ету барысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік тұтастығының мәнін, олардың өсуі үшін жер, топырақ, су, күн, жарық, ылғал, жылулық қажеттілігін анықтау.

Жануарлар әлемі.
Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.

Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде-көбелектердің, қоңыздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста-құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықшылықтауы, шикылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоныздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау

Әлеуметтік-сәйкестік деңгейлерін қалыптастыру

Тәрбиеші:
Әдіскер:

Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызын және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық апараты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін мен жаңылтпаштар айтқызу Фонематикалық естуді дамыту: Белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету Сөздік қор. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сынөсімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Сөздік қорды ересектердің маамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір).</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.</p> <p>Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, олеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталап айтуға, қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтуға, шығарма мазмұны мен сипатына сәйкес тақпақтарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу. Мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруға баулу.</p> <p>Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, ақкөңіл-салмақты) ынталандыру.</p>
Көркем әдебиет	<p>Тілдік дамытушы орта. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге, бейнелеу құралдарын қолдану. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды анық сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән ә.ә.к.у.ұ.і.ғ. дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. Сөздік қор .Қоршаған ортадағы заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Туыстық қарым-қатынасты білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің отбасындағы қызықты оқиғалар туралы айтуға баулу. Тілдің грамматикалық құрылымы. Жай сөйлемдер құра білуге үйрету. Өз ойын жай сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. Байланыстырып сөйлеу. Ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.</p>
Қазактілі аптасына 1 рет	

Танымыз және зияткерлік дағдылары дамыту	<p>Математика негіздері</p> <p>Жиын. Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұлпен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білу. Сан, санау. 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсіл мен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. Көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру.</p> <p>Шама. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі заттың үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішке сын есімдер мен белгілеу. Бірнеше затты өсу және кему ретімен орналастырып, салыстыру.</p> <p>Геометриялық фигуралар. Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипат сөзу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңлеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). Кеңістікті бағдарлау. Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр).</p> <p>Уақытты бағдарлау. Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктерімен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.</p>
Танымыз және зияткерлік дағдылары дамыту	<p>Сурет салу</p> <p>Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Сюжеттік композицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-біріне арақатынасын беру. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақшаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орынын тазартуға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.</p>
Танымыз және зияткерлік дағдылары дамыту	<p>Мүсіндеу</p> <p>Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p>
Танымыз және зияткерлік дағдылары дамыту	<p>Жапсыру</p> <p>Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту. Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қиюды үйрету. Текішпен дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көкөністерді, гүлдерді, оюларды қиюда қолдану. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және оларды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.</p>
Танымыз және зияткерлік дағдылары дамыту	<p>Құрастыру</p> <p>Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше тандап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.</p>

Музыка
(аптасына 1 рет)

Музыка тыңдау.Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау(музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, танысығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнгерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және кимылдармен сүйемелдеу.

Ән айту.Балаларды мәнгерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру(ре-си бірінші октава шегінде).Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту.Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу(тәрбиешіні көмектмен).

Музыкалық-ырғақтықимылдар.Би кимылдарын, ойындағы музыкалық кимылдарды | орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына кәрай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музыканың екінші бөлігінде кимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахнаға баулу, музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру.

Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындау балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Асағаж, сазсырнайда қарапайым әуендерді ойнау. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.

Билер.Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдықпен егілікті таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би кимылдарын орындау.Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» бийн үйрету.

Қоршаған ортамен таныстыру

Бала, оның отбасы, үй.
Отбасы туралы, отбасының ересек мүшелерінің еңбегі туралы білімдерін жетілдіру. Отбасындағы үлкендерді сыйлауға, құрмет көрсетуге, кішілерге қамқорлық жасауға, отбасын, отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу. Жақын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауға үйрету, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу, өзінің жақындарына мақтаныш сезімін білдіру. Зағтық әлем.

Балаларды зағтық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін кеңейту. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу.

Байланыс және қозғалыс құралдары.
Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу.

Еңбекке баулу.
Балалардың еңбек етуге деген оң көзқарасын тәрбиелеу, берілген тапсырмаға жауапкершіліктен қарауды қалыптастыру: бастаған істі аяғына дейін жеткізе білу, оны жақсы орындау. Жақындарының мамандықтары мен таныстыру, олардың атқаратын қызметінің маңызын түсіну, ата-анасының мамандықтарына қызығушылықты қалыптастыру. Адамгершілік және патриоттық тәрбие.

Қарапайымдылыққа, мейірімділікке және әділдікке, ересектерге құрмет көрсетуге, кішілерге көмектесуге тәрбиелеу. Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу.

Менің Отаным—Қазақстан.
Отанымыз—Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Өсімдіктер әлемі.
Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. Жануарлар әлемі.

Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.

Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде—көбелектердің, қоныздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста—құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоныздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықылдауы, шикылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоныздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау.

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2024 – 2025 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Топ: «Балдырған» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Мамыр айы, 2024-2025 оқужылы

Мақсаты: Жақын туыстарын біледі, олардың есімдерін атайды, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт дәстүрлер туралы әңгімелейді. ата-ананың өсиетін тыпсауға, отбасы татулығы мен берекесін қадірлеуге, перзенттік парызын өтеуге тәрбиелеу, тұратын үйін, ауласын, қаласын таза ұстайды, қоғамдық орынға және қоршаған ортаға ұқыптылықпен қарайды, табиғатқа жанашыр және туған жердің қайталанбас ерекшелігін және оның бірегей болмысын таниды және адал еңбекті жоғары бағалайды.

Дағдылар	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Физикалық қасиеттерді дамыту	Дене шынықтыру (аптасына 3 рет)	<p>1. Бір – бірден шеңбер жасап жүру. Ойын жүргізушіні ауыстырып жүруді, бір – бірден шеңбер жасап жүгіру, заттарға темей , олардың арасымен жүгіруді жаттықтыру. Орнынан ұзындыққа арқан аттап секіруді үйрету. Гимнастикалық қабырғаға өрмелеу және көлденең шабақтан дұрыс ұстап, төмен түсуді жаттықтыру. 2. Қисайған тақтаның үстімен жүруді, бір қолмен допты еденге үріп, екі қолмен қағып алуді үйрету. Көзбен мөлшерлей білу қасиеттерін дамыту. Тепе- теңдікті сақтау қабілетін дамыту және қимыл- қозғалыстардың үйлесімділігін қалыптастыру.</p> <p>3. Гимнастикалық қабырғаға өрмелеу және көлденең шабақтан дұрыс ұстап, төмен түсуді жаттықтыру. Қисайған тақтаның үстімен жүруді бекіту. Тепе- теңдікті сақтау қабілетін дамыту және қимыл-қозғалыстардың үйлесімділігін қалыптастыру. 1. Тізені жоғары көтеріп жүру, жартылай отырып жүру, бір қатармен жүру, шашыраңқы жүруді, бір – бірден шеңбер жасап жүгіру, заттарға темей , олардың арасымен жүгіруді жаттықтыру. Жүгіріп келіп, жоғарыға қарай секіру үйрету.</p> <p>2. Жүгіріп келіп, жоғарыға қарай секіруді бекіту. Аяқтың ұшымен гимнастикалық орындық үстімен жүруді үйрету. Тепе- теңдікті сақтау. Гимнастикалық қабырғаға өрмелеу және көлденең шабақтан дұрыс ұстап, төмен түсуді жаттықтыру. Имитациялық жаттығуларды орындауға жаттықтыру. Дұрыс тыныс алуға қалыптастыру. Ойын ережесін білу және ойын барысында өзін- өзі басқара білуге үйрету. Бірлікке баулу.</p> <p>3. Бір қолмен допты еденге үріп, екі қолмен қағып алуді үйрету. Көзбен мөлшерлей білу қасиеттерін дамыту.</p> <p>Аяқтың ұшымен гимнастикалық орындық үстімен жүруді бекіту. Тепе- теңдікті сақтау. Дұрыс тыныс алуға қалыптастыру. Ойын ережесін білу және ойын барысында өзін- өзі басқара білуге үйрету. Бірлікке баулу. 1. Тізені жоғары көтеріп жүру, жартылай отырып жүру, бір қатармен жүру; шашыраңқы жүру, аяқтарын айқастырып секіру, бір қатар тізбекпен жүгіруді жаттықтыру. Бөрененің үстімен жүруді, асықтарды атуді үйрету. Тепе- теңдікті сақтау. Көзбен мөлшерлей білу қасиеттерін дамыту. Балаларға уқалау мен сылап-сипаудың жеңіл түрлерін үйрету. Бір – біріне уқалау мен сылап- сипауға жаттықтыру.</p> <p>2. Секіртпемен секіруге үйрету. Жеңіл секіруге жаттықтыру. Бөрененің үстімен жүруді бекіту. Тепе- теңдікті сақтау. Балаларға уқалау мен сылап- сипаудың жеңіл түрлерін үйрету. Бір – біріне уқалау мен сылап-сипауға жаттықтыру. Дұрыс тыныс алуға қалыптастыру.</p> <p>3. Екі аяқты қосып, секіртпемен секіруге, асықтарды атуді үйрету. Ойын ережесін білу және ойын барысында өзін- өзі басқара білуге үйрету. Жылдамдық сапаларын дамыту. Түрлі кедергілер арқылы жаттығулар орындау дағдыларын дамыту. 1. Моральдық, ерік жігерлік қасиеттерін дамыту. Жұлтасып жаттығулар орындауды үйрету. Балаларды достық қарым- қатынас жасауға үйрету. Жіптің үстінен асыра допты алысқа лақтыруді үйрету. Секіртпемен секіруге үйрету. Салауатты өмір салтын құруға баулу. Аурудың белгілерін білуге үйрету.</p> <p>2. Құм салынған қашықшаны лақтыру, құм салынған қашықшаны арқаға кейіп еңбектеуді үйрету. Спортқа деген қызығушылықтарын дамыту. Дұрыс тыныс алуға қалыптастыру. Балаларға уқалау мен сылап-сипаудың жеңіл түрлерін үйрету. Бір – біріне уқалау мен сылап-сипауға жаттықтыру.</p> <p>3. Жіптің үстінен асыра допты алысқа лақтыруды, құм салынған қашықшаны лақтыру, құм салынған қашықшаны арқаға кейіп еңбектеуді жаттықтыру. Ойын ережесін білу және ойын барысында өзін- өзі басқара білуге үйрету. Балалардың қозғалу дағдыларын дамыту.</p>

<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауысыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін мен жанылтанштар айтқызду Фонематикалық естуді дамыту: Белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету Сөздік қор. Баланың сөздік қорын айналдасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сынөсімдерді, етістіктерді, өсімдіктерді қолдану. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат өсімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат өсімдерді жекеше және көпше түрде, сан өсімдерді ретімен атауға, оларды зат өсімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, затөсімдерді сын өсімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір).</p>	<p>Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету. Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталап айтуға, қысқа өлеңдерді, санамаларды жатқа айтуға, шығарма мазмұны мен сипатына сәйкес тақпақтарды, өлеңдерді жаттауға түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық өкінішті қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу. Мазмұнын қайталап айтуға сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соның ойдан құрастыруға баулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетіне қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Танымал әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін еркін ойналдарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, ақсөңіл-салмақты) ынталандыру.</p>
<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<p>Көркем әдебиет</p>
<p>Қазақтілі аптасына 1 рет</p>	<p>Тілдік дамытушы орта. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге, бейнелеу құралдарын қолдану. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алушының сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән ә, ө, к, у, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. Сөздік қор. Қоршаған ортадағы заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Туыстық қарым-қатынасты білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің отбасындағы қызықты оқиғалар туралы айтуға баулу.</p>
<p>Коммуникативтік дағдыларды дамыту</p>	<p>Математика негіздері</p>
<p>Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту</p>	<p>Тілдің грамматикалық құрылымы. Жай сөйлемдер құра білуге үйрету. Өз ойын жай сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. Байланыстырып сөйлеу. Ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлем мен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу. Жиын. Балаларға жиын, оның әртүрлі түсеті, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білу. Сан, санау, 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан өсімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға («кешініші?») сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға. «Барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсіл мен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. 5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру. Шама. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі заттың ұстегіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішкесіне сәйкестендіріп, белгілеу. Бірнеше затты әрекетке не мұраметімен орналастырып, салыстыру. Геометриялық фигуралар. Балаларды геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын өсімдерді қолданып, салыстыру танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді қиындату, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жуқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). Кеңістікті бағдарлау. Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). Уақытты бағдарлау. Тәулік бөліктері (танертен, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық сәйкештіктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеш», «ертен» туралы ұғымдарын кеңейту.</p>

Сурет салу	<p>Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Сюжетті композицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-біріне арақатынасын беру. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалармен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ыртақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу.</p> <p>Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орынн таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.</p>
Мүсіндеу	<p>Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиіктерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p>
Жапсыру	<p>Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту. Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру. Үзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қиюды үйрету. Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көкөністерді, гүлдерді, оюларды қиюла қолдану. Тар жолақтарды көлденеңнен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету. Дайын пішіндерден жаңуарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және олазаттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.</p>
Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шырыштықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.</p>
Музыка (аптасына 1 рет)	<p>Музыка тыңдау. Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, танысыңармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнгерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу.</p> <p>Ән айту. Балаларды мәнгерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуісіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). Музыкалық-ырғақты қимылдар. Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып, жүрелепотыру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу, музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Асаяж, сазсырнайда қарапайым әуендерді ойнау. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.</p> <p>Билер. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен айналып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдықпен егпіндік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.</p>

Қоршаған ортамен таныстыру

Бала, оның отбасы, үй.
 Балаһын «Мен» бейнесін қалыптастыру. Баланы өсіп, жетілген ересек бала ретінде қабылдау, оның ойын ашық білдіруге мүмкіндік беру, келісім білдіру, жеке басын құрметтеу. Отбасы туралы, отбасының ересек мүшелерінің еңбегі туралы білімдерін жетілдіру. Отбасыдағы үлкендерді сыйлауға, құрмет көрсетуге, кішілерге қамқорлық жасауға, отбасын, отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу. Жақын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауға үйрету, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу, өзінің жақындарына мақтанш сезімін білдіру.

Заттық әлем.
 Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін кеңейту. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу.

Байланыс және қозғалыс құралдары.
 Өртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу.

Еңбекке баулу.
 Балалардың еңбек етуге деген оң көзқарасын тәрбиелеу, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру; бастаған істі аяғына дейін жеткізе білу, оны жақсы орындау. Жақындарының мамандықтары мен таныстыру, олардың қызметінің маңызын түсіну, ата-анасының мамандықтарына қызығушылықты қалыптастыру. Адамгершілік және патриоттық тәрбие.

Қарапайымдылыққа, мейірімділікке және әділдікке, ересектерге құрмет көрсетуге, кішілерге көмектесуге тәрбиелеу. Жағымсыз қылықтар үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу.

Менің Отаным—Қазақстан.
 Отанымыз—Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтанш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Өсімдіктер әлемі. Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жашырақ, гүл, тұқым) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру.

Жануарлар әлемі.
 Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.

Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде-көбелектердің, қоныздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста-құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоныздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықшылықтауы, шикылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоныздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау

Тәрбиеші:
 Әкім: